

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII Ч. 109. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 12-го травня 1939.

No. 109. Jersey City, N. J., Friday, May 12, 1939.

VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: Веган 4-0237. — Тел. У. Н. Соммер: Веган 4-1018. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

У ВУГЛЕВІМ ПРОМИСЛІ ДАЛІ ЗАСТІЙ

НЮ ЙОРК. — Не звертаючи уваги на енергійний заклик президента Рузвельта, а навіть його погрозу, що уряд повізьме гострі міри, коли в найближчих днях вуглекопів та власників копальнів не прийшли до порозуміння. Вони, хоч радили цілу ніч, не знайшли навіть приблизної платформи, на основі якої моглиб розпочатись дальші наради, в прийві президента. Супроти цього в урядових колах починають явно говорити про „інтервенцію". Та яка це буде „інтервенція", покищо невідомо.

Губернатор стеїту Кентокі, Чендлер, натякнув, що коли вуглекопи і власники не порозуміються, то він скоро спровадить військо, яке буде стерегти копальні, а разом звелить відкрити їх для всіх робітників, які схочуть у них працювати. Він звалював вини на вуглекопну юнію, а властиво на її президента, Джана Люїса, й казав, що тут не йде ні про плату вуглекопам, ні про відносини праці, тільки про те, щоб зробити вуглевий промисл виключною територією юнії К.П.О.; а також, щоб можна було виводити вуглекопів на страйк навіть тоді, коли власники не поламають своїх умов.

Заряд ньюйорської електричної та газової Компанії Едісона здавав звіт перед ньюйорськими міськими властями про вуглеве положення. Заряд сказав, що запасів вуглеви не має, але тепер робить приготування, щоб зачати витвір електрики і газів при допомозі оливи. Та оливою компанія зможе витворити лише половину потрібної енергії; а також через те муситиме подовинувати велике число робітників. Бо палення оливою коштує більше на матеріялі, а зате ошаджується на праці.

ПЕРШИЙ КРОК ДО ЛЕГАЛІЗАЦІЇ КІНСЬКИХ ЗАКЛАДІВ.

ОЛБАНІ. — Стейтовий сенат переголосував законопроект Донігена на основі якого заклади на кінських перегоніх стали б ньюйорському стейті легальними. Дотепер вони були нелегальні, але проте на всіх перегоніх площах діяли агенти, які, не скриваючись, брали гроші на заклад. Дотепер стейт не мав над ними жадної офіційної нагляду, а також не діставав від них ніяких податків. Внескодається Доніген доказував, що коли заклади легалізують, то не лиш люди дистантуть державну опіку над закладами, але з цього прийде для стейту 10 мільйонів доларів податків річно. Цей законопроект буде мусити ще перейти кілька інших інстанцій, заки стане діючим законом.

ПІДНЕСЛИ ПОДАТОК НА ГОРІВКУ.

ОЛБАНІ. — Щоб зрівноважити стейтовий бюджет, стейтова легіслатура ухвалила закон, який підносить на 50% податки на алькогольні напитки.

ПРЕЗИДЕНТ НЕ ХОЧЕ ПРОВІРКИ ПОДАТКІВ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт заявив, що федеральна адміністрація не бажає собі тепер жадної зміни в податковій системі. Ті внески, які напливають до конгресу в цілі зміни податкової системи, походять не від уряду, ані не є інспіровані урядом.

ОСУДИЛИ РЕПУБЛІКАНСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО „БОСА".

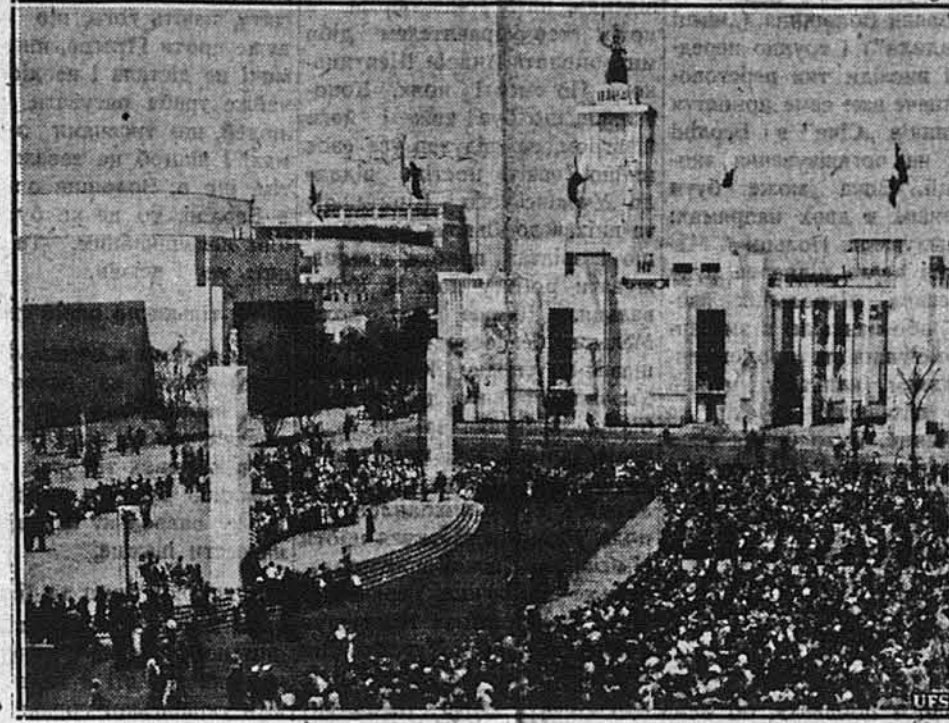
НЮАРК. — По кількох демократичних політичних „босах", осуджених засуджених за корупцію та неплатення податків, прийшла черга і на републіканського з Ньюарку. Є ним Інок Джансон, якому велика лава присяглих закинула неплатення податків.

ЯКІ БУДУТЬ ЖЕРТВИ В НАСТУПНІЙ ВІЙНІ?

ВАШИНГТОН. — Німецькі і французькі медичні знавці, які разом із представниками кільканадцятьох інших держав радять тепер у Вашингтоні над військовою медициною, однодушно заявили, що в наступній війні число вбитих у відношенні до загального числа воєн буде більше, ніж у минулій війні. Бо на одні смертоносні машини військова техніка придумала інші, які будуть себе взаємно неутралізувати.

ХОЧУТЬ РЕЗИГНАЦІЇ ГІГЕНА.

НЮ ЙОРК. — Внаслідок того, що трьох найголовніших помічників окружного прокуратора Гігена суд узяв винуватими хабарництва й усунув їх з посад, демократичні політичні лідери з Брукліну застановляються над тим, щоб жадати резигнації самого Гігена. Бо такий стан не приносить великої честі самому Гігену. При наступних виборах готова через це потерпіти ціла демократична машина.

НАРОДНЕ СВЯТО

Так виглядало Народне Свято, що його влаштовано в минулу неділю, на святівій виставі в Нью Йорку заходами ньюйорського денника „Мирор". Виступали на ньому різні національні групи в своїх національних строях. Через інтриги московського більшовицького уряду, що навіть мішається в справі націоналізму в Америці, відсутньо від участі в цьому святі американців українського, московського й вірменського роду.

ПРОЦЕС, СПЕРТИЙ НА ПОЗНАКАХ.

На візній сесії в Мостах Великих відбулася перед трибуналом окружного суду з Львова триденна розправа проти підсудних: Теодора Батючка та Юрія Батючка за вбивство Юрія Малка. Ніяких свідків убивства не було. Слідство виявило лише, що підсудні жили в незгоді з убитим і відгрожувалися йому не раз, бо Малко міг зрадити їх „зловдійські" — як каже акт обвинувачення — історії. Крім того поліційний пес завів поліцію до хати підс. Юрія Батючка. Трибунал під проводом судді Городиского засудив Теодора Батючка на 15 років в'язниці; Юрія Батючка увільнив від вини і кари.

ПОВІСИВСЯ ФАРМЕРСЬКИЙ РОБІТНИК.

Григорій Москаленко, якого прозвала преса „русским", повісився на дереви в лісі біля Елгін Милс за Торонтом. 55-літній фармерський помічник впав до хати Доналда, в якого недавно працював, держачи в одній руці вили, а в другій сокиру, і поколов вилами панно Доналда і її трі дочки. Прикликавши поліцію почала шукати напасника і за годину знайшла його повішеного в лісі. Догадуються, що Москаленко напав на жінки через те, що мав проти фармера якісь жалі.

СКАРБ ЖЕБРАКА.

За настирливу жебрану а-рештувала поліція у Львові прошака Д. Зайонца, якого засудили на два тижні арешту. Арештований звернувся до в'язничної управи, щоб дозволити йому піти з поліцеєм до свого помешкання і забрати звідтіля свої ошадності. На превелике здивування в'язничної управи прошака вернувся до арешту зо скринькою, в якій було коло 3 кг. срібних монет, 400 золотих доларів і щаднічі книжечки на великі грошеві суми. Скарб жебрака вартості кільканадцять тисяч злотих здепонували в касі арешту.

ЗАКОН ДЛЯ ОХОРОНИ ІНДУСТРІАЛЬНИХ РОБІТНИКІВ.

В оттавському парламенті перейшов законопроект міністра справедливості, Ернеста Ляпойнта, на підставі якого підпадути карі ті роботодавці, які звільнювали робітників з роботи через їх приналежність до робітничої юнії.

За такий закон побивався від ряду літ провідник С. С. Ф., І. С. Вудсворт. Однак його законопроекти у минулих роках в парламенті все перепали. Законопроект піддержав як ліберали так консервати і робітничі партія. Р. І. Маніон, провідник консервативної партії, піддержав законопроект, кажучи, що він потрібний для береження демократії в Канаді.

РЕЛІГІЙНА КОМПЕТИЦІЯ.

Д-р Йонг, визначний член Злученої Церкви в Торонті, осудив компетицію, що її ведуть зо собою протестантські церкви. Він саме устійнив, що в центрі, в якому знаходиться його церква в Торонті, в розмірі на одну квадратну милю знаходиться аж 18 церков протестантських і одна святий Армії Спасення. Не забув він додати, що в тих церквах густо-часто проповідують до порожніх лавак.

КАДЕТСЬКЕ НАВЧАННЯ.

Шкільна рада Торонта відновила примусову систему кадетського навчання в усіх середніх школах, яке знесено свого часу під впливом агітації пацифістів. П'ять С. С. Ф. і два прокомуністичні радні голосували проти внеску.

ОХОРОНА ГІДРО-ЕЛЕКТРИВЕНЬ.

Уряд Онтаріа подав до відомі, що в Ніагара Фолс, центрі електричної снаги провінції, записано 57 вестернів до охорони гідро-електричних стацій. Сторожа буде виконувати службу в день і в ночі. В інших місцевостях теж заведено постійну сторожу із вестернів. Боятись саботажів.

40 КМ. ЗА ГОДИНУ РОВЕРОМ.

Перегони наколесників Париж-Бріссель на віддалі 318 км. виграв Бондуель у 7 годинах 56 хвилинах 28 секундах, осягаючи пересічний швидкість понад 40 км. за годину.

ВЕЛИКА ЗАЛИЗНИЧА КАТАСТРОФА В УКРАЇНІ.

Вночі з 10. на 11. м. м. вантажний поїзд, який їхав від Бердичева в напрямі західної границі СРСР, 12 км. перед Винницею наїхав на особовий поїзд, який їхав у напрямі Бердичева. В ударі розбилися оба паровози та 22 вагони, в яких їхали цивільні пасажери й червоноармійці. Підчас катастрофи згинило 29 осіб і поверх 90 було ранених. Серед убитих і ранених більшість творять червоноармійці, які їхали вантажним поїздом у напрямі польсько-советської границі. Залізничні рейки знищені на віддалі 300 м. Слідча комісія ствердила, що катастрофа була актом саботажу українських націоналістів. За те фактиці заявляють, що катастрофу спричинив недогляд стаційного дижурного у Винниці. Покищо у зв'язку з тою катастрофою арештовано 7 осіб.

„ПОХОРОННИЙ ЗЛОДІЙ".

„Похоронний злодій" Торонта знов на сцені. Як тільки похоронна процесія вирушила фронтонними дверми багатого дому Н. Морена, цей загадковий вломник закрився задніми дверми й почав там господарити. Перекинувши цілий дім і забрав трохи готівки й усі дорожні гроші, між якими були річні даровані небижкою членам родини. Злодій зник без сліду.

ЗАБОРОНИ.

Повітове старство в Жидачеві не дозволило Філі Союзу України в Миколаєві над Дністром улаштувати курси шиття і крою, мотивуючи свою заборону невідомим добором учителю.

СЯК ЧИ ТАК, А ЗГОДА З ПОЛЯКАМИ НЕМОЖЛИВА

ВАРШАВА. — Що тепер нам робити з українцями? На ту тему пише Олександр Бохенський в органі польських молоді-консервативів „Політика". Він звертає увагу на приву, яка повстала тепер між українцями і чехами. І пише так: „Ціла низка днів, у яких Січові відділи криваво ставили чоло мадярському маршові, перекреслили ціле двадцятіття роботящих, довгих і коштовних чеських заходів здобути душу українців. Бо що варт університети, школи, допомога для конспірації, різні маніфестації, коли в рішальний день, як прийшла пора воєнної проби, чехи в наглий і незрозумілий спосіб, замість помагати єдиним оборонцям давньої Чехословаччини, звернули зброю проти українців. Справжніх приятелів пізнати в біді, і чехи справжніми приятелями себе не виявили. Їхне становище в тих рішальних днях, а потім капітуляція Гахи, не могли викликати в народі, що має воєнні традиції, іншого почування, як обридження і погорди".

Наука і для поляків!

З того, пише поляк Бохенський, повинні дечого навчитись і поляки, особливо принаймні тепер. Зазначаючи це, пише він так: „Друга розвіяна омана — німецька. Українські уми звернулися в сторону Польщі. На жаль, польська преса прийняла в боршості цю незвичайно корисну нагоду скінчити історичне ворогування спізненими лекціями. Я зустрів багато людей, що казали „Вони втратили довіру до Гітлера, нема що з ними говорити, так, як кілька тижнів тому говорили: Вони мають довіру лише до Гітлера, нема що з ними говорити".

ПАТЬОМКІН І БЕК.

ВАРШАВА. — Польська преса приважує велику вагу до двогодинної розмови советського з'єздинника комісара заграничних справ, Патьомкіна, з польським міністром заграничних справ, Беком. Деякі підкреслюють особливо те, що Польща не дала себе наклонити Німеччині на спільний похід проти Советів. Це виглядає на таке, що підготовляється нову „советсько-польську дружбу", про яку тепер багато говориться.

УМАНСЬКИЙ СОВЕТСЬКИЙ АМБАСАДОРОМ.

МОСКВА. — До Вашингтону не приїде на советського амбасадора Літвінов, як це заповідали. Амбасадором назначений Константин Уманський. Доля його попередника, А. Трояновського, невідомо.

ПРО ВИДОЗВУ ПАПИ.

ПАРИЖ. — Тут пускають доголоски, що з мирового предложення папи нічого не вийде тому, що папа не покликать також Советів, а без них тепер мирова конференція неможлива.

ДОРАДЖУЮТЬ СОБІ.

ВАРШАВА. — Німеччина є за те, щоб у Данцігу перевести плебісцит. На те польська преса відповідає, що треба би таким чином перевести водночас і плебісцит у Чехії й Моравії.

ГОТУЮТЬСЯ ДО „ПУЧУ".

ВАРШАВА. — Пишуть, що в Данцігу є тепер повно нацистичної молоді. І приїжджає її з різних сторін щораз більше. Це, як пишуть польські газети, підготовляється в такий спосіб „пуч". Польське населення дуже занепокоєне тими молодими німецькими „туристами".

МАДЯРИНА ОСТЕРГАЄ ПОЛЬЩУ.

БУДАПЕШТ. — Готова скінчитись „історична" польсько-мадярська приязнь, якщо Польща буде сильно держатись Румунії, з якою вона є у військовим союзі. Так пише мадярська півурядова газета „Пестер Лойд", маючи очевидно на думці те, що Мадярищина буде відбирати від Румунії Трансильванію.

СОВЕТИ Й АНГЛІЯ.

ЛОНДОН. — Панує загальне переконання, що такі приїде до тіснішого зв'язку між Англією і Советами. Тимсамим не прийшлоб до союзу між Німеччиною і Советами, чого дехто надіявся.

ДАДУТЬ ЖИДАМ ГВІЯНУ.

ЛОНДОН. — Дають жидам Бритійську Гвіяну на поселення. Але обмежують еміграцію жидів до Палестини в такий спосіб, щоб жиди становили тільки одну третину населення Палестини, але проте мали рівні права з арабами. З цього незадоволені араби, але ще більше незадоволені сіоністи.

ПІШОВ ЗА ЛІТВІНОВОМ.

МОСКВА. — Перестав виходити в Москві французький журнал, що був півурядовий. Видавництво припинено за зльвіненні Літвінов. Видавництво родного комісара заграничних справ.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З НАГОДИ КОНВЕНЦІЇ
С. У. А.

При кінці травня, відбудеться конвенція Союзу Українок Америки. На ній будемо говорити про справи, які відносяться до нашого жіноцтва тут в Америці й у старому краю. А що часи, які переживаємо, тяжкі, то певно, що матимемо багато до говорення. Та я хочу порушити тепер таку справу, яка забрала багато часу минулої конвенції. Це справа жіночої преси. Делегатки завітали за те, щоб мати в Америці свою жіночу пресу. По довгій дискусії рішили, щоб відділи США склали фонди на ту ціль. А як буде відповідний фонд, тоді приступиться до видавництва. Наскільки знаю, то за два роки віддали зложили таку суму, що вистарчило б на чинш на два місяці. Але на другій грошей нема. Тепер знову те саме питання буде порушене і знову буде багато говорення. Думаю, що це гарна річ — своя жіноча преса. Але коли зважимо, як це тяжко видавати добру газету чи добрий журнал, то зрозуміємо перешкоди. А крім того, чи не маємо вже доволі українських газет? Очевидно говорю, що маємо їх „досить“, бо беру під увагу тутешні відносини, хто ті газети читає. Значить, у першу чергу нашого робітника чи робітницю. Це гарно звучить, що хто більше читає, той більше знає. Але в практиці виходить на таке, що коли хто має більше газет, то жадної добре не читає. Нам треба, щоб було в наших газетах більше матеріалу про український жіночий рух і про діяльність США. Але це можна зробити, коли жіноцтво буде такий матеріал надсилати до тих газет, що вже є. Я певна, що „Свобода“ могла б час від часу дати нам „Жіночу сторінку“, а тільки треба віднести до неї і з нею ту справу обговорити. Це було б дуже добре, бо тоді читали б про рух між українським жіноцтвом не тільки самі жінки, але й увесь наш загаль.

Катерина Зепко,
Акрон, О.

ПРАЦЮЮТЬ МІЛІЯРДИ МОТОРІВ У ТІЛІ.

Знаємо з медичних книжок, що тіло зложене з мільярдів живих істот, які тілесними комірками або клітинками називаємо. Кожна з тих мільярдів клітинок живе і як окрема істота і як частина цілості тіла. Та щоб кожна клітинка нашого тіла могла жити повним життям, то потрібно двох речей: щоб до всіх клітинок тіла доходила пожива й опал. Поживу і опал розносить по тілі кров. Дійсна пожива тіла — то та пожива, що їмо, а опал, то кисень, що входить у тіло з кожним вдиханням повітря.

Кисень для тілесної клітинки — то те саме, що газолін для мотора. Без кисня клітинка не може проявляти того зорганізованого руху, що життя називаємо. От тому тілесні клітинки можна назвати й моторами тіла.

ХОЛОДНЕ УБРАННЯ.

Індійці, китайці та ніпонеці вже з давня давня виробляють таке полотно, що дуже міцне, тонке та холодне в літі. Таке полотно виробляють з волокон рамія. А холодно в ній у літі тому, що воно тепла не пропускає.

ТОВЩІ З МУКИ І ЦУКУРУ.

Два римські хеміки, Джердані й Мареллі, подають, що під впливом дріжджів і грибків пшениці (аспергіллюс нигер) пшениціліум яванікум) вдалося їм дістати з вуглеводнів (мука, цукор) товщеві тіла.

ДЕНЬ МАТЕРІ

НЕ ЗНАЄТЕ, ЯКИЙ ДАРУНОК ЛЮБОВИ ДАТИ СВОЇМ МАТЕРІ?

ЧОМУ НЕ ДАТИ ЯКУСЬ ЦІКАВУ КНИЖКУ?

ЧИ МОЖЕ БУТИ ЯКИЙСЬ ДАРУНОК БІЛЬШЕ ТРИВАЛОЮ ПАМ'ЯТКОЮ ВАШОЇ ЛЮБОВИ ДО МАТЕРІ, ЯК ГАРНА, ЗВОРУШАЮЧА КНИЖКА?

Не знаєте, яку книжку вибрати на дарунок для матері?

Ось вам до вибору список книжок, які спеціально промовляють до українських матерей:

ТВОРИ МАРКА ВОВЧКА. За чоловічим іменем автора криється жінка (Марія Морковичка), до того велика письменниця, яка знала наскрізь жіночу душу й писала про жінку дуже зворушливо. Її оповідання представляють цілу галерею цікавих жіночих постатей у різних життєвих ситуаціях. \$1.25

ОЛЬГА КОБИЛЯНСКА: В НЕДІЛЮ РАНО ЗІЛЛА КОПАЛА. Теж жінка-письменниця, що спеціально займається долею жінок, але вже більше сучасних з нами. В цю трагічну історію жіночої любови наше жіноцтво просто зачитується. .75

ОЛЬГА КОБИЛЯНСКА: ЦАРІВНА. Славна українська письменниця малює жінку, що стремиться до вищого, кращого життя. 2.00

ЛУІС ВОЛЕС: БЕН ГУР. Ця історична повість з перших віків християнства, котру американські діти читають у школах часто обов'язково, появилася теж у перекладі на українську мову й тішиться серед наших людей великою популярністю. .80

ВЕЛИМИР ДЕЖЕЛІЧ: СОФІЮ ВИБРАВ. Ця повість, переложена з хорватської мови, малює життя в 9. віці по Христі, коли серед словян шойно починало ширитися християнство. 1.00

АНДРІЙ ЧАРИКОВСЬКИЙ: ЗА СЕСТРОЮ. Багато людей уже читало цю цікаву повість з козацьких, але ще є люди, які її не читали. Як прочитають, певно не пожалують. .35

Замовляючи книжку з цього списку, зазначіть, кому хочете з неї зробити дарунок, а книгарня гарно і відповідно до казків її опакує й вишле на подану вами адресу з зазначенням, від кого вона прийде до вас дарунок:

Замовлення шліть до:

“СВОБОДА”

Р. О. Box 346 Jersey City, N. J.

Книгарня має теж великий вибір перагрно оправлених молитовників, які добре надаються на дарунок у День Матері.

ДРУГА ОБЛОГА ЛЬВОВА ГЕТЬМАНОМ БОГДАНОМ ХМЕЛЬНИЦЬКИМ

(2)

Місто було дуже зuboжиле, тому що оgrabив був його польський гетьман Потоцький майже зовсім, тож не могло сповнитися умовин уповні. Предкладало окупу 20,000 зол. (У товарах), на виміну бранців згодилися, жидів видали козакам відмовилися.

Коли ні Хмельницький ні Виговський не хотіли відступити від домагань, місто вислало 16. жовтня рано львівського українського єпископа Арсена Желіборського, щоб був ласкавіший. Коли Хмельницький довідався, що до нього в посольство їде єпископ, вислав проти нього Виговського, Сильницького та Тетерю. Єпископ Желіборський поступив насамперед до церкви св. Юра, а звідтам після богослуження до обозу. Виговський відповідав єпископа і послів до Хмельницького. Гетьман із вдовolenням і почестями прийняв українського єпископа, був для всіх ласкавий. Оповідь про козацькі перемоги та поручив Виговському вести переговори. Переговори затягнулися до пізньої ночі, тому кількох послів, м. н. і єпископ Желіборський мусили заночувати в обозі. Хмельницький переговорював із послом шведського короля Густава, який просив помічі у козаків. Той шведський посол то був якийсь Гамоцький, вірменин родом зі Львова, якого дитиною ще схопили були шведи у Пруссії і в Швеції він дослужився високої ранги.

Коли посли міста Львова прийшли ще 17. жовтня, вже з ними не хотіли переговорювати, лише на другий день стали обстрілювати місто. Обозний Носач подавався рішуче, щоб Львів піддався. І хоч єпископ Желіборський просив Хмельницького, цей не уступав від поставлених домагань. Крім того зажадав, щоб до нього прийшов командант Львова, Гродзіцький, його давній приятель зпід Кодак. В листі повідомляв, що заключив із шведським королем союз і дає йому поміч 40,000 козаків.

Коли на другий день знову з'явилися посли, застали Хмельницького задуманого. (Ціє тому, що Хмельницький дістав довірчоні вістки, що татарський хан за намовою Польщі їде з величезним військом на Україну, по дорозі нищить села і забирає людей в полон).

Коли посли Кушечич і Аневський про через стали благодати Хмельницького, щоб був милосердний для Львова, геть-

мана погодитися з королем, гетьман відповів:

Пригадай собі, пане-брате, що ви нам обіщували під Замостям, під Зборовом, Білою Церквою і деінде, а що ви нам дали? Всі обіцянки робили ви під впливом єзуїтів, які кажуть, що „схизматиком“ не треба додержати слова. Де ті обіцянки, що їх давав нам король, коли його вибір був непевний? Ледви коронувався, вислав проти нас військо.

На те Любомицький:

— Не перечу, що король не раз обіщав козакам обіцянки ріжні, та їх не сповнив. Пригадай собі, гетьмане, коли ти підчас переговорів під Зборовом говорив: „Сам король не злий, однак королівські собаки доти будуть гавкати, поки його не підбунтують“. Ледви король став говорити в вашій обороні, найпідліші посли, з яких не один не знав навіть де його мати народилася, другий не варт був і двох сотиків, такий вереск счинили проти короля, що занімали мусів відступити від обітниць. Тепер король заявив, що шляхотними вважати буде не тих, хто має високі генеалогічні дерева, лише тих, що в нещасті допоможуть батьківщині.

І став заохочувати, щоб козаки помогли королеві, а це вийде їм лише на добро. В тій хвилині вийшов Виговський, а Хмельницький звернувся до присутніх у кімнаті козаків. Тепер Гродзіцький (хоч сам незадовго мав зрадити короля) накинувся на Любомицького, за те, що він ганьбив шляхту.

— Не королі творять державу, лише держава королів. Коби була держава, короля буде не тяжко підшукати, колиж не буде держави, не буде місця і для короля. Тому хвали короля, однак не понижуй держави.

На це Любомицький звернувся до Хмельницького:

— Пане гетьмане, Гродзіцький зовсім не є королівський посол, я сам його до мого посольства прилучив. Він мені докоряє оце за те, що я говорю про шляхту.

І зажадав, щоб Гродзіцького арештували, за те, що підшмавється під посольство, без королівського уповноваження.

Хмельницький хвилю не міг зрозуміти цілої тієї справи, приказав арештувати Гродзіцького. Любомицький пригадав собі, що забагато говорив у присутності цього припадкового свого товариша, головнож боявся, щоб він не виговорився про листа до татарського хана. За хвилину ввійшов Виговський. Любомицький, як сказано вище, боявся, щоб Гродзіцький не виявив справи з листом до хана Бутурліна, тому просив Виговського, щоб вставився за Гродзіцьким у Хмельницького. Завдяки Виговському Хмельницький звільнив Гродзіцького.

Хмельницький поклякав обох послів до себе і на предложення короля, щоб погодився з Польщею і спільно виступив проти шведів відповів дуже цікавою народною казкою про вужа:

Жив колись дуже багатий господар. Все йому велося — мав збіжжя, худобу, достатки, люди шанували його. В господаря жив домашній вуж. Господарів син їв раз молоко з миски, як вуж виповз із нори, і став їсти з тієїж миски. Хлопець ударив вужа ложкою по голові. Вуж укусив хлопця. На крик сина прибіг батько, кинувся зі сокирою на вужа, який тимчасом утік у нору. Хвіст лише остався зовні. Селянин із жалю хотів сокирою і хвіст відрубати. Тимчасом син помер наслідком укушення. Вуж сердитий, що втратив хвіст, не показувався більше в господаря. Минуло трохи часу, господареві стало вестися чимраз гірше, збіднів дуже: і поле не родило, бджоли не велися, худоба вигибала. Не дивота. Не міг віджалувати втрати сина, з

УВАГА! УКРАЇНКИ З БОСТОН, МАСС., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
ЗАХОДОМ МІСЦЕВОГО ВІД СОЮЗУ УКРАЇНОК ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ.
ПРИ УЧАСТІ ЦЕРКОВНОГО ХОРУ І ШКОЛЬНИХ ДІТЕЙ

ДЕНЬ МАТЕРІ

Програма святошна нова і интересна.

В НЕДІЛЮ, 14. ТРАВНЯ (MAY 14, 1939).

В ЦЕРКОВНІ ГАЛІ, 136 ARLINGTON STREET, BOSTON, MASS.

Початок 5. год. пополудні.

Вступ 25 центів.

Українська Жінко, Мамо! Прийди з твоїм мужем і дітьми на той святошний День Матері! Побачте зворушливі події. Почуйте про що величаво української матері. Почуйте яруючу рідну пісню, рідне слово. Ваші діти навчатися глибокої пошани для своєї матері. Нехай Мати усміхнеться, заплакана Мати-Україно! Місцевий Уряд США.

ОБОРОНЦЯМ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Гей, полонини темнісні!
Колиб ви знали, ой, колиб ви знали,
Як нам дорогі ви нині.
Це не сіль ваша, ні інші „мінерали“,
Мі краса навіть гірської природи.
Це ваших вірних легінів могилки,
Тих, що народно честь оборонили —
Ось ваші найцінніші для нас клейноди!
О, ви героїські сини Закарпаття,
Що так боролись величаво!
Ваша смерть, ваш чин завзяття
Дали всім українцям право
Назватись дійсно великим народом!
Числом великі були ми тільки досі,
Аж зросли й духом під вашим проводом;
Ви нас підняли — скромні, пошарпані, босі...
Хвалилось часто, що наша земля
Вельми багата: чорнозем, пшениця,
Кавуни, вишні, нафта... ех, маринця!

Це саме може нам біда й прокляття,
Ця даровитість землі... Ваш здвиг, браття,
Ось вічний скарб, ніколи незнищимий,
Ось „капітал“, ніким непобідимий,
Бо лежить в ньому сила неспоконита.
З його „проценту“ вже до кінця світу
Хочби й найдаліш наші покоління
Завше цілою будуть користати.
Беручи з нього запал та надхнення
Для героїзму, любови, посвяти...
Гей, коли нарід наш є в силі
Створити власні Тернопілі,
Коли вже має Хуст і Крути,
То може віру сміло шнати
(Бо так гворить нам історія),
Що після Тернопілі гора,
Що після муж. страждань і стону
Дійдеться й свого Маратону.

М. КРАВС.

УВАГА! --: Нью Йорк і околиця!

Нью Йорк і околиця! --: УВАГА!

ОКРУЖНА УПРАВА ОДВУ В НЬО ЙОРКУ

— влаштовує —

АКАДЕМІЮ

ПО ПОКІЙНОМУ ВОЖДЕВІ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

ЕВГЕНОВІ КОНОВАЛЬЦЕВІ В НЕДІЛЮ, 14. ТРАВНЯ (May 14.) 1939 P.,

y Washington Irving High School

IRVING PLACE (Bet. 16 and 17 Sts.), NEW YORK CITY

ГОДИНА 8-ма ВВЕЧЕРІ ТОЧНО!

Програма добірна й опрацьована по мистецьки. В програмі живий образ, виступ новозорганізованого мужеського й мішаного хору „ДУМКА“, під управою всім знаного й улюбленого дірїгента п. М. Скоробогача, деклямації, рецитації, реферати п. Евгена Ляховича, редактора „Свободи“ й п. Володимира Душника, редактора „Націоналіста“.

СЛАВА УКРАЇНІ!

ОКРУЖНА УПРАВА ОДВУ В НЬО ЙОРКУ.

розпукі занедбався. Пішов господар по раду. — до когось? До знахаря. Знахар до бачив причину тієї зміни в цьому, що гадина покинула хату. Пішов господар до гадини, бо знахар радив перепросити її. Просить, щоб погодилася. А гадина відповіла: „Ні, пане господарю, між нами згоди не може бути. Скільки разів ти згадаєш сина, якого ти втратив, будеш мати жал до мене, а я, скільки разів гляну і побачу, що не маю хвоста, буду жал чути до тебе. Тому оставмо все так, як є.“ (Докинчення буде).

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

НЬО БРИТЕН, КОНН.

На поміч Карпатській Україні.

Ліня 16 квітня ц. р. відбулося в нашій громаді спільне свячене в Українській Галі, в год. 3:30 попол. Отець Лісар і грецький священик посвятили страву, які були на столах, та всі разом змовили молитву. Опісля пресвітер парохії, Писиф Керлейза, привітав присутніх парохіян та гостей. Його батько, Писиф Керлейза (старший), що є найстаршим українським громадянином у нашій парохії, і Мнх. Піх обіцявали всім присутнім свяченим їйцем. У часі обіду були бажання і промови. Святочну промову виголосила родичка на тут Марійка Зень і розказала українською мовою про значення, яке має те свято. А далі розказала про те, що діється на українській землі, про кривд діючих та про останні трагічні події в Карпатській Україні. Вона просила, щоб зложили жертви для тих карпатських героїв, котрі були ранені в боротьбі і тих, що мусили втікати з рідного краю. Прийняв прийняв і промову бурюю оплесків.

Накінеш пресвітер подякував прийняв за присутність, а комітетовим за труд. Найбільше причинились членши У. Ч. Хреста, які приготували страву, а також продавали тикети. Збірка на свячення принесла \$10.75. Дівчата збірли в церкві на Великдень з відзначок \$15.20. Разом збірно \$25.95. Але було розложено через І. У. ОДВУ на допомогу Карпатській Сіні.

Пєть.

САН ФРАНСІСКО, КАЛ.

На Ріану Школу.

Гром Петро Григорак переслав від себе через Обедання \$10 на Рідану Школу.

БРОНКС, Н. Я.

На ранених січовиків.

Отець Д. Профета переслав через Обедання \$11.05 на ранених січовиків з Карпатської України. Ця сума не збірка в часі паханай до церкви св. Воскресення в Бронксі.

КОРОЛІВСЬКЕ ПРОЩАННЯ

Члени родини англійського короля на причалі в Портсмаві, як вони прощалися з англійським королем і королевою при нагоді їх виїзду до Америки, де вони мають відвідати Канаду й Злучені Держави.

ПОЗІР! ПОЗІР!
ГАРТФОРД, КОНН. НЬО БРИТАН, ГЛАСТОНБЕРІ,
ВИЛІМЕНТІК І ОКОЛИЦІ
ЗАХОДОМ УКР. НАЦІОНАЛЬНИХ ТОВАРИСТВ
І ОРГАНІЗАЦІЙ В ГАРТФОРД, КОНН.
В НЕДІЛЮ, 14. ТРАВНЯ (MAY 14, 1939)
ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ
В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛУБУ,
54 WYLLYS ST., HARTFORD, CONN.
Початок точно в годині 2:30 пополудні.
 Промовлятимуть місцеві і позаміські бесідники. Головним промовцем буде д-р Л. МИШУГА.
 Прийдіть громадою заперестувати проти окупантів і видати силу нашого організованого життя.
 Центральний Комітет Укр. Нац. Товариств в Гартфорд, Конн.

ГЕМПСТЕД, ЛОНГ АЙЛЕНД, НЬО ЙОРК, І ОКОЛИЦІ
В НЕДІЛЮ, 14. ТРАВНЯ (MAY 14, 1939)
в год. 9:30 рано розпочнеться

ТОРЖЕСТВЕННЕ ПОСВЯЧЕННЯ

відбудованої вогнем знищеної церкви св. Михайла в Гемпстед, при вул. MARLE & FRONT STS.
 яке звершить Іх Пресвященство **КИР БОГДАН** в асисті Духовенства.
 Після посвячення **БЕРКЕТ** в салі церкви, на котрому виступлять і укр. позаміські бесідники. — Хор з Нью Йорку з диригентом п. Корі корою відспіває в церкві і на бенкеті, де виступить теж наша молодіжна будуча артистка Ірка Тураш із солами.
 На цей церковно-народний празник приятелів і знайомих з Нью Йорку і цілого Лонг Айленду сердечно запрошує — Комітет.

УВАГА! УВАГА! НОВА УКРАЇНСЬКА ФІЛЬМА **„МАРУСЯ“**

по несл.
**„ОЙ, НЕ ХОДИ, ГРИЦЮ,
 НА ВЕЧЕРНИЦІ“**
 в якій хорову частину
 провадив наш славний
 професор **О. КОШЕЦЬ**,

PITTSBURG, PA.

ONLY ONE DAY, SUNDAY, MAY 14, 1939,
 AT THE LITHUANIAN HALL, 1721 JANE
 ST. SOUTH SIDE, 4 SHOWS. From 2:00
 P. M. to 11:00 P. M.

CLEVELAND, OHIO.

ONLY TWO DAYS, TUE. & WED., MAY
 16 & 17, 1939, at the JENNINGS THEATRE,
 2236 W. 14th St., (проти У. Н. Дому). Two
 shows daily. From 6:00 to 11:30 P. M.

CHICAGO, ILL.

ONLY ONE DAY, THURSDAY, MAY 25th, 1939,
 at the OAKLEY THEATRE, 2320 W. Chicago Ave.,
 (близько гр.-кат. церкви). 5 shows. From 1:00
 P. M. to 12:00 P. M.

“MARUSIA” AWARDED 3 STARS BY AMERICAN CRITICS...

Press acclaim—
 N. Y. Daily News: ...exceptional pageantry and the beautiful
 choral arrangement make “Marusia” an
 outstanding production...
 N. Y. Daily Mirror: ...“Marusia”... outstanding Foreign Film...
 N. Y. Times: ...Persons more interested in the old folkways
 and music of the Ukraine than in present political
 mess in Europe, in which some Ukrainians are
 involved, will enjoy “Marusia”...

ПРИ НАГОДІ ВІДВІДИН СВІТОВОЇ ВИСТАВИ В НЬО ЙОРКУ

**НЕ ПОМИНІТЬ ВІДВІДАТИ
 КНИГАРНЮ І ДРУКАРНЮ
 „СВОБОДИ“**

Українська Пресова й Книжкова Спілка.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

ВАЛІНГФОРД, КОНН.
Союзовий День.

По місцевих відділах У. Н. Союзу слідні велике зацікавлення надходячим Союзовим Днем. Ведуться над тим дискусії, плянується праця, приготується помічників на цей день, щоб не обтяжувати за надто одних і тих самих людей. Іде також оживлена агітація за продаж тикетів. Всі сподіваються, що цей перший Союзовий День у нашій околиці закінчиться великим моральним і матеріальним успіхом.

Рівночасно з тим місцеві відділи ведуть оживлену працю над приєднанням нових членів до У. Н. Союзу. Працюють відділи: 350, 262, 390, 421, і 254. Та найкраще з усіх вивізнає з праці 277-ий відділ, бо вже в цій році придбав 35 нових членів. Через те станув на першій місці в нашій місцевості.

У відділі 254 є ще деякі недомагання, та є надія, що їх вдасться вирівняти, і цей відділ піде значно вперед та приєднає нових членів. По відбутті 30 квітня зборів цей відділ уже придбав нових 8 членів. Було би пожаданим, щоб тих кілька мертвих відділів, що ще залишилися у нашій околиці, також проявили свою працю. Один із них, 10-ий, вже рушився з місця і цього року приєднав уже двох нових членів. Котрий черговий? Урядники всіх відділів повинні подбати про це, щоб їх відділи також не стояли на місці, а приєднували нових членів. Коли в тому відношенні їм потрібно від мене помічч, то я радо поможу. Їм треба лише з мною скомунікуватися.

А. Маланчук,
 організатор У. Н. С. стейту
 Конетикот.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЬОАРК, Н. ДЖ. Спеціальний мітинг Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76, відбудеться в неділю, 14. травня, в галі церковній, 39 Мортон ул., зараз по Ст. Божій. Проситись всіх членів прийти на той мітинг, бо є важні справи до пологодження. — Максим Сорокоян, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 334, відбудуться в неділю, 14. травня, в 12. годині пополудні, в У. Н. Домі. Проситись всіх членів прийти на ті збори, бо є важні справи до пологодження. — Мікозав Залерський, пред.; Стефан Морозович, фін. секр.-к.; Іван Жук, рек. секр.

ВЕСТБУРІ, Л. АРІ, Н. П. Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 267, відбудуться в суботу, 13. травня, в год. 8. вечором, в домі Івана АгRESTA. Проситись членів явитись на цих зборах, бо є важні справи до пологодження. Крім того будемо виплачувати дивіденди. — К. Дідух, секр.

РИСІВНИК ТАРЗАНА

Багато читачів, які любуються пригодами Тарзана, що їх придумав Едгар Райс Боровс, цікаві є теж знати, хто ці історії ілюструє. Є ним відомий американський малюв. і рисівник Рекс Максон. На образку він зображений підчас свого побуту в Флориді, куди він їздив студіювати з першої руки тропікальні звірята й атмосферу. Він живе постійно на Лонг Айленді.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАСВІ

ВОТЕРВІЛТ, Н. П.
 На народні цілі.

Заходом Українського Жіночого Клубу влаштовано 15 квітня ц. р. спільну великодию вечерю в користь Українського Дня на Світовій Виставі в Нью Йорку. На ту вечерю прибули також гості з Когоз. По вечері забрав голос Роксис Білінський і сказав пару слів про Карпатську Україну, яка завзято боролась і далі бореться за свою волю з малярами. Багато з наших карпатських братів мусили відійти з рідного краю і тепер скитаються по чужинах.

По нім забрав голос Петро Змуд і також короткими словами закликав ту героїчну боротьбу, яку зводили наші січовики з малярською навадою. Він далі сказав, що й ми тут в Америці повинні виявляти таку жертовність, як наші брати і повинні, коли вже не своє життя, то боляй грошей жертви складати для великої цілі. Далі говорив Леон Завойський про те, як поляки вимують складати жертви на оборону своєї держави. Він закликав і наших громадян до такої жертовності. Ван Урбан попросив жінок, щоб зняли збирку. Збиркою заглянали: Юстина Ковальчик і Софія Ковальчик. А голова жіночого клубу, Гелена Чайковська, дала відзнаки. На закінчення забрав голос Іван Урбан і подякував бізнесменам і Р. Білінському, що подарували м'ясна на ту вечерю. Також подякував усім жертводавцям за жертви, а жіночому клубові за гостинну і труду. Гроші в сумі 72.90 переслали через Об'єднання з призначенням: \$37.50 на Український День на Світовій Виставі, а \$35.40, котрі зібрано в часі вечері, переслали на рідних і утікачів з Карпатської України.

Зложили по \$2: Р. Білінський, П. Змуд; по \$1: Урбан, Л. Завойський, П. Ковальчик, В. Сташко, І. Савюк, Д. Вуйчик, І. Лугуць, В. Футулуйчук, М. Завойський, В. Мадараш, Гратен Кола енд Соплай Ко. Р. Роганч; по \$0.50: П. Рогач, В. Вовчук, С. Чайковський, В. Галайко, М. Ксенчик, А. Качмар, Е. Сташко, В. Савюк, Ю. Ковальчик, С. Ковальчик, Е. Урбан, О. Чайковський, П. Крушеніцький, К. Мадараш, М. Л. Завойський, Ю. Розембайгер, В. Гоб-

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ДАРОМ вишлемо **МАПУ-РОЗКЛАД** Світової Вистави (World's Fair). Вці уліці, будинки, павільйони. Не посилайте грошей, лиш 3 цит. на пересилку. Адресуйте: 96-
S U R M A,
 325 E. 14th ST., NEW YORK, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
 between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
 Tel. GRAMERCY 5-2410.
 Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЬО ЙОРКУ І ІНШИХ СТЕЙТІВ! УВАГА!
ПРИ НАГОДІ ВІДВІДИН СВІТОВОЇ ВИСТАВИ В НЬО ЙОРКУ
 не забудьте завітати до УКР. РЕСТАВРАЦІЇ під назвою:
„LUCKY OPEN KITCHEN“
33 THIRD AVE. (3), межі 9. і 10. вулицею,
NEW YORK CITY
 Там можна дістати по приступних цінах смачні старокравці, як рівнож американські страви. Ми певні, що Вас задоволять, як цього певні ті сотні й сотні ньюйорських українців і американців, котрі вже щодня заходять до нашої Реставрації.
 За добрий харч і обслугову ручать браття І. і А. ГЕЛЕТІЙ.

УВАГА НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦІ!

Нова українська радіопрограма
„ГОЛОС УКРАЇНИ“.

Станція W.A.R.D. 1400 Kilocycles.
ПОНЕДІЛОК, 6:30—7. вечір, П'ЯТ-
НИЦЯ, 6:15—7. вечір. Програма:
 новинки, музика, спіл, оголошення,
 радіо-театр і ін. 101-
 101.
 Адреса: Radio Station W.A.R.D.,
 427 Fulton St., Brooklyn, N. Y. Tel:
 Triangle 5-3300.

Radio Program “Voice of Ukraine”,
 144 East 7th St., New York, N. Y.
 Tel.: ORchard 7-9873.

У п'ятницю, 12. травня, в год. 7:15 вечором з радіової станції **WINS** буде говорити Герст воу дер Голц про антиукраїнські заходи на світовій виставі в Нью Йорку.

Український Молодечий Хор Нью Йорку й Нью Джерсі під керівн. Степана Марусевича виступить з програмою українських пісень у **СУБОТУ, 13. ТРАВНЯ**, від. год. 5:45 до год. 6. сполудня (Східний Одностайний Час) за станції **NBC**.

Програму буде чути по всій Америці від океану до океану.

У програму входять 3 пісні: 1) „Шумить-гуляє дівочий хор“ в укладі Гайворонського; 2) „Ой, чого ти покорило, зеленое поле“, слова Тараса Шевченка, музика Льва Ревуцького; 3) „Жаля Улянка повоював траву“, народна пісня.

Даром зилля МІЛЕРТОН LAXATIVE

Мілертон є приємний і легкий до зжиття.
 Мілертон дає найкращі успіхи, коли його вживається тільки в кількості, а тоді замикається його або зараз перед нічним сном, або по вставанні рано.
 Мілертон не виробляє прищипки.
ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА \$1.00
 вистане майже на цілий місяць.
 Спеціальна оферта читачам „Свободи“:

1) \$1.00 за одну коробку Мілертону
 1) \$1.50 за дві коробки Мілертону
 1) \$2.00 за три коробки Мілертону
 Пишіть за зилля Мілертону у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишіть до: **J. S. MILLER, Inc., Dept. U.**
P. O. Box 628, Newark, N. J.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

77-акров куряча ферма, 3,200 курей, корови, новий трактор і вся інша машинерія, ліс, річка, нові курники, дім на 12 кімнат. Ціна \$30,000. Пишіть по листу рідних фарм до: **MICHAEL GELLNER,**
RINGOES, N. J.

150 АКРІВ ДОБРОЇ, ЧИСТОЇ ЗЕМЛИ — ДОБРИЙ ЛІС — ВОДИ ДО ПИ-

вання і до ліл. риби. Прекрасне місце на літній відпочинок — новий великий дім на 8 кімнат — зима і гаряча вода — купальня — електрика іскон — всі вогни. Другий дім з 3 кімнат з електрикою, і інші будинки 10 кімнат, 2 ялівки, 1 бугай, 1 кінь, курі, гусі, качки. Ферма положена в оселі, має народню й вищу школу. В селі багато фабрик. Всі дороги, стейти, добрі, проходять попри ферму. Мушу продати скоро і то по низькій ціні з причини слабого здоров'я й потреби спеціального лікування. Згоджується замінити за реальності, грошевою або т. п. 109-11
KUZMA SUSECK,
P. O. Box 12, Central Village, Conn.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

ГРОСЕРІЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН
НА ПРОДАЖ. Продає також цукор, і має „сода фавитен“. Бизнес вироблений. Продається через сабськість. Ціна дуже приступна. Говоритись до: **J. K.**
118 Essex St., Jersey City, N. J.

МИХАЙЛО КАНЮК

УКРАЇНСЬКИЙ
ПОХОРОННИК
2321 W. CHICAGO AVE.
CHICAGO, ILL.
 Модерна каплиця.
 Добра обслугову.
 ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
 Телефон: Armitage 4575
 Тел. до дому: Seeley 0298.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
 Без ріжниць, як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслугову швидко і чесна. — Офіс:
383 MORRIS AVENUE,
 cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
 Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удербетель заряджує погребам по ціні так низькій, як \$150. Обслугову найкраща.

JOHN BUNCO
 Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.
 Dignified funerals as low as \$150
 Telephone: Gramercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
 Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
 (Cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
 Tel. Melrose 5-6577

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ
ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

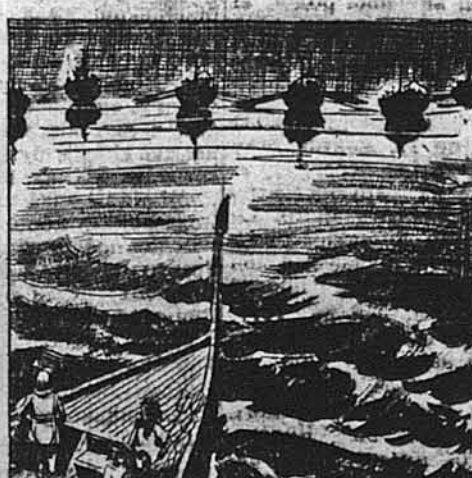
Грегори, як учений чоловік, старався вияснити страх Магри і впевнити її, що нічого їм не грозить. Бодай не від темноти печери. Та нагло він учув пронизливий крик Магри. Тепер і його душа забігла в п'яти. Він обернувся до Магри, але її не завважив. Він почав кликати її по імені. Але відповіди не було, тільки відгомін ішов по печері.

Грегори почав бігти наперед себе в надії наздігати Магру. Та втім його щася нагло зупинило за одежу. А далі він почув, що чийсь руки схопили його міцно і пірвали на бік. Грегори видав зо себе страшний крик „рятуйте“, та не було докруги нікого, щоб на цей крик відзався. Тоді Грегори закликав у розпуці: „Тарзане, де ти?“

Але Тарзан також не відзався. Він тепер сам знаходився у великій небезпеці. Галери атарців гналися за ними і старались їм зі всіх сторін відтяти втечу. Тетан хотів утікати наперед себе, але Тарзан зупиняв його, щоб той на хвилину пристанув коло берега, і забрав Гелену та Геркуфа. Він упевняв, що Геркуф є добрим гребцем.

Тетан згодився на це. Він причалив на хвилю до берега, на котрім уже очікували їх Геркуф і Гелена. Геркуф здав лека пізнав галери тоботанців. Тепер часу на втечу залишилось дуже мало. Атарські галери вже було від них недалеко. Вже навіть чути було побідні окрики атарців. Вони гналися з цілої сили на самотню галери тоботанців.